

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ФАРМАКОЛОГІЯ
(назва освітньої компоненти)

для здобувачів вищої освіти 4 курсу заочної форми здобуття освіти (5.6 р.н.)
освітньої програми «Фармація»
(назва освітньої програми)
спеціальності «226 Фармація, промислова фармація»
(шифр, назва спеціальності)
галузі знань «22 Охорона здоров'я»
(шифр, назва галузі знань)
другого магістерського рівня рівня вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)

ВИКЛАДАЧІ

ШТРИГОЛЬ
Сергій
Юрійович

shtrygol@ukr.net

ТАРАН
Андрій
Вікторович

avtaran17@ukr.net

МАТВІЙЧУК
Анатолій
Володимирович

matviychukav70@gmail.com

КОНОНЕНКО
Анна
Володимирівна

anna.v.kononenko@gmail.com

БЄЛІК
Галина Володимирівна

belik-69@ukr.net

- 1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу:** Національний фармацевтичний університет, кафедра фармакології та фармакотерапії
- 2. Адреса кафедри:** м. Харків, вул. Куликівська, 12, 2-й поверх, т. 057-706-30-69
- 3. Веб-сайт кафедри:** <http://pharmacol.nuph.edu.ua>
- 4. Інформація про викладачів:**

Штриголь Сергій Юрійович

Доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри фармакології та фармакотерапії Національного фармацевтичного університету. Досвід науково-педагогічної діяльності – 33 роки. Читає курси: «Фармакологія», «Побічна дія ліків» Наукові інтереси: фармакологія центральної нервової та серцево-судинної систем, нирок, цукрового діабету, пуринового обміну, холодової травми; фітофармакологія.

Таран Андрій Вікторович

Кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри фармакології та фармакотерапії Національного фармацевтичного університету. Досвід науково-педагогічної діяльності – 29 років. Читає курси: "Фармакологія", "Фармакологія біотехнологічних препаратів", "Основи медико-біологічних знань", "Моніторинг лікарських препаратів". Наукові інтереси: протизапальні, діуретики ЛЗ, антиконвульсанти.

Матвійчук Анатолій Володимирович

Кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри фармакології та фармакотерапії Національного фармацевтичного університету. Досвід науково-педагогічної діяльності – 25 років. Читає курси: "Фармакологія". Наукові інтереси: дослідження БАР з потенційною протизапальною та анальгетичною дією.

Кононенко Анна Володимирівна

Кандидат фармацевтичних наук, асистент кафедри фармакології та фармакотерапії Національного фармацевтичного університету. Досвід науково-педагогічної діяльності – .. років. Читає курси: «Фармакологія», «Клінічна фармація з фармацевтичною опікою». Наукові інтереси: протизапальні препарати.

Бєлік Галина Володимирівна

Кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри фармакології та фармакотерапії Національного фармацевтичного університету. Досвід науково-педагогічної діяльності – 20 років. Читає курси: «Фармакологія з медичною рецептурою», «Фармакологія», «Клінічна фармація з фармацевтичною опікою». Наукові інтереси: кардіопротектори.

5. Консультації: відбуваються на кафедрі фармакології та фармакотерапії за домовленістю з викладачем.

6. Анотація освітньої компоненти: Фармакологія надає набуття здобувачам вищої освіти необхідних знань про шляхи введення, види дії, дозування лікарських препаратів, механізми дії, фармакодинаміку, фармакокінетику, показання до застосування, побічні ефекти та протипоказання, взаємозамінність ліків кожної фармакологічної групи, етапи створення лікарських засобів, а також виявлення головних напрямків наукових ідей та тенденцій розвитку дисципліни.

7. Мета викладання освітньої компоненти: сформувані та поглибити у студентів професійно-компетентні знання щодо фармакологічних властивостей та умов раціонального використання сучасних лікарських препаратів

8. Компетентності відповідно до освітньої програми:

ЗК 6. Здатність застосовувати психолого-педагогічні знання для самоосвіти та оптимізації майбутньої професійної діяльності.

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширених захворювань, попередження небезпечних інфекційних, вірусних та паразитарних захворювань, а також з метою сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями.

ФК 2. Здатність здійснювати консультування щодо рецептурних та безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту; фармацевтичну опіку під час вибору та реалізації безрецептурного лікарського засобу шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, показань та протипоказань керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого із врахуванням біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних особливостей лікарського засобу та інших товарів аптечного асортименту.

ФК 4. Здатність забезпечувати раціональне застосування рецептурних та безрецептурних лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту згідно з фізико-хімічними, фармакологічними характеристиками, біохімічними, патофізіологічними особливостями конкретного захворювання та фармакотерапевтичними схемами його лікування.

ФК 5. Здатність здійснювати моніторинг ефективності та безпеки застосування населенням лікарських засобів згідно даних щодо їх клініко-фармацевтичних характеристики, а також з урахуванням суб'єктивних ознак та об'єктивних клінічних, лабораторних та інструментальних критеріїв обстеження хворого.

9. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 5. Позиціонувати свою професійну діяльність та особистісні якості на фармацевтичному ринку праці; формулювати цілі власної діяльності з урахування суспільних і виробничих інтересів.

ПРН 6. Аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності.

ПРН 7. Виконувати професійну діяльність з використанням креативних методів та підходів.

ПРН 8. Здійснювати професійне спілкування державною мовою, використовувати навички усної комунікації іноземною мовою, аналізуючи тексти фахової спрямованості та перекладати іншомовні інформаційні джерела.

ПРН 13. Проводити санітарно-просвітницьку роботу у фаховій діяльності при виникненні спалахів інфекційних, вірусних та паразитарних захворювань.

ПРН 14. Визначати переваги та недоліки лікарських засобів різних фармакологічних груп з урахуванням їхніх хімічних, фізико-хімічних, біофармацевтичних, фармакокінетичних та фармакодинамічних особливостей. Рекомендувати споживачам безрецептурні лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту з наданням консультативної допомоги та фармацевтичної опіки .

ПРН 16. Визначати вплив факторів, що впливають на процеси всмоктування, розподілу, депонування, метаболізму та виведення лікарського засобу і обумовлені станом, особливостями організму людини та фізико-хімічними властивостями лікарських засобів.

ПРН 25. Сприяти збереженню здоров'я, зокрема профілактиці захворювань, раціональному призначенню та використанню лікарських засобів. Виконувати сумлінно свої професійні обов'язки, дотримуватися норм законодавства щодо просування та реклами лікарських засобів. Володіти психологічними навичками спілкування для досягнення довіри та взаєморозуміння з колегами, лікарями, пацієнтами, споживачами.

10. Статус освітньої компоненти: *Обов'язкова.*

11. Пререквізити освітньої компоненти: «Фізіологія з основами анатомії», «Біологічна хімія»,

«Патологічна фізіологія», «Мікробіологія».

12. Обсяг освітньої компоненти: Фармація – 9,0 кредитів ЕКТС: 52 годин аудиторних занять, з них – 16 години лекцій, 36 годин – практичних занять. 218 годин самостійної роботи.

13. Організація навчання:

Лекції
Загальна фармакологія. Зміст фармакології, її завдання та місце серед інших фармацевтичних дисциплін. Механізми дії ліків. Види дії та шляхи введення ліків в організм. Побічні реакції ліків
Загальна фармакологія. Фармакокінетика ліків. Дозування лікарських засобів. Явища, що виникають при повторному та комбінованому застосуванні ліків
Лікарські засоби, що впливають на аферентний відділ нервової системи

Лікарські засоби, що впливають на еферентний відділ НС. Холінотропні препарати.
Лікарські засоби, що впливають на еферентний відділ НС. Адренотропні препарати
Сучасні підходи до фармакологічної корекції алергії
Фармакологічні коректори болю
Сучасні підходи до фармакологічної корекції запалення
Психотропні лікарські засоби пригнічувальної дії
Нейротропні лікарські засоби пригнічувальної дії
Психотропні та нейротропні лікарські засоби збуджувальної дії (психостимулятори, антидепресанти, ноотропні).
Психотропні та нейротропні лікарські засоби збуджувальної дії (аналептики, актопротектори, адаптогени)
Фармакологія лікарських засобів, які впливають на функцію органів шлунково-кишкового тракту
Кардіотонічні та антиаритмічні лікарські засоби
Антиангінальні, гіполіпідемічні лікарські засоби
Фармакологія гіпотензивних препаратів
Сучасні лікарські засоби, які впливають на функцію органів сечостатевої системи. Протиподагричні лікарські засоби
Фармакологія лікарських засобів, які впливають на систему зсідання крові
Фармакологія лікарських засобів, які впливають на гемопоез
Сучасні гормональні лікарські засоби та їх антагоністи.
Лікарські препарати з активністю гормонів гіпоталамусу, гіпофізу, епіфізу, щитоподібної, паращитоподібної залоз. Інсуліни. Синтетичні гіпоглікемічні лікарські засоби.
Сучасні лікарські засоби з активністю гормонів надниркових залоз. Сучасні лікарські засоби з активністю гормонів статевих залоз. Контрацептиви. Анаболічні стероїди
Фармакологічна характеристика синтетичних антибактеріальних лікарських засобів: сульфаніламідів, фторхінолонів. Протитуберкульозні препарати.
Сучасні антибіотики: бета-лактамі, тетрацикліни, макроліди, азаліди
Антибіотики різних груп: глікопептиди, аміноглікозиди, лінкозаміди, фосфоміцини, фузидіни, поліміксини, хлорамфеніколи, рифаміцини
Сучасні протівірусні засоби. Фармакологія протигрибкових препаратів.
Практичні заняття
Лікарський рецепт та правила його прописування. Правила прописування твердих та м'яких лікарських форм
Правила прописування рідких лікарських форм. Правила прописування розчинів
Загальна фармакологія. Види дії ліків. Механізми реалізації фармакологічної дії ліків. Характер та суть взаємодії лікарських речовин з біологічними мішенями. Побічна дія лікарських препаратів. Шляхи введення ліків в організм
Загальна фармакокінетика. Фактори, що впливають на фармакодинаміку та фармакокінетику. Показники безпечності лікарських засобів. Явища, які виникають при повторному та комбінованому введенні лікарських засобів. Дозування лікарських засобів. Класифікація та визначення доз. Закономірність "доза-ефект"
Поточний контроль змістового модулю 1.
Препарати, що впливають на аферентний відділ НС
Введення в фармакологію еферентного відділу нервової системи. Лікарські засоби, що впливають на еферентну іннервацію. Холінергічні препарати: М-холіноміметики, Н-холіноміметики, антихолінестеразні засоби
Холінотропні лікарські засоби: М-холіноблокатори, Н-холіноблокатори (гангліоблокатори, міорелаксанти)
Адренотропні лікарські засоби: α -адреноміметики, β -адреноміметики, α, β -адреноміметики прямої та непрямої дії, α -адреноблокатори, β -адреноблокатори, гібридні α, β -адреноблокатори, симпатолітики
Опійні (наркотичні) та неопійні (ненаркотичні) анальгетики. Анальгетики-антипіретики. Спазмоанальгетики. Комбіновані анальгетичні засоби. НПЗЗ

Блокатори Н ₁ -гістамінових рецепторів, стабілізатори мембрани опастистих клітин, антагоністи лейкотрієнових рецепторів, інгібітори синтезу лейкотрієнів, комбіновані лікарські препарати.
Поточний контроль змістового модулю 2
Ліки, що впливають на ШКТ. Регулятори апетиту, блювотні, протиблювотні засоби, проносні та вітрогонні. Ліки, що впливають на ШКТ. Гепатопротектори, жовчогінні лікарські засоби, спазмолітичні засоби міотропної дії, холелітолітики
Ліки, що впливають на ШКТ. Антациди, блокатори Н ₂ -рецепторів гістаміну, інгібітори протонної помпи, блокатори М ₁ -холінорецепторів, гастропротектори. Ферментні та антиферментні лікарські препарати.
Підсумковий контроль змістового модулю 3
Препарати, що впливають на респіраторну систему. Деконгестанти, протикашльові лікарські засоби, експекторанти, муколітики. Бронхолітики, сурфактанти
Серцеві глікозиди та неглікозидні кардіотоніки. Антиаритмічні лікарські засоби
Антиангінальні лікарські засоби: нітровоазодилататори, блокатори кальцієвих каналів, β-адреноблокатори, коронаролітики, кардіопротектори. Антиатеросклеротичні препарати
Гіпотензивні лікарські засоби: селективні агоністи імідазолінових рецепторів, α-адреноблокатори, β-адреноблокатори, гангліоблокатори, симпатолітики, блокатори кальцієвих каналів, інгібітори АПФ, антагоністи рецепторів ангіотензину II, периферичні вазодилататори та інші засоби
Діуретики. Протиподагричні лікарські засоби.
Поточний контроль змістового модулю 4
Препарати, що впливають на метаболічні процеси. Вітамінні засоби
Препарати, що впливають на систему зсідання крові
Препарати, що впливають на гемопоез
Лікарські препарати з активністю гормонів гіпоталамусу, гіпофізу, епіфізу, щитоподібної, паращитоподібних залоз. Інсуліни. Синтетичні цукрознижувальні засоби
Лікарські засоби з активністю гормонів наднирникових та статевих залоз. Анаболічні стероїди. Контрацептиви
Поточний контроль змістового модулю 5
Сульфаніламідні. Фторхінолони. Протитуберкульозні лікарські засоби
Антибіотики: пеніциліни, цефалоспорини, карбапенеми, монобактами, тетрацикліни
Антибіотики різних груп: глікопептиди, аміноглікозиди, лінкозаміди, фосфоміцини, фузидіни, поліміксини, хлорамфеніколи, рифаміцини
Противірусні, протигрибкові та антигельмінтні препарати
Підсумковий контроль змістового модулю 6

Формат викладання освітньої компоненти:

Зміст освітньої компоненти:

Модуль 1. Загальна фармакологія. Лікарські засоби, які впливають на функції нервової системи та медіаторні процеси

Змістовий модуль 1. Загальна фармакологія. Лікарська рецептура

Тема 1. Лікарський рецепт. Правила прописування твердих, м'яких лікарських форм

Тема 2. Правила прописування рідких лікарських форм

Тема 3. Загальна фармакологія. Види дії та шляхи введення ліків. Механізми дії, фармакодинаміка та фармакокінетика ліків

Тема 4. Загальна фармакологія. Класифікація та визначення доз. Явища, які виникають при повторному та комбінованому введенні ліків. Побічна дія ліків

Змістовий модуль 2. Лікарські засоби, які впливають на функції периферичної нервової системи та нейромедіаторні процеси. Фармакологічні коректори алергії, болю та запалення

Тема 5. Лікарські засоби, що впливають на аферентний відділ нервової системи

Тема 6. Препарати, що впливають на еферентний відділ нервової системи. Холінотропні

лікарські засоби

Тема 7. Адренотропні лікарські засоби

Тема 8. Інтермедіанти. Фармакологічні коректори алергії

Тема 9. Фармакологічні коректори болю. Засоби для наркозу, спирти

Тема 10. Нестероїдні протизапальні засоби

**Змістовий модуль 3. Препарати, які впливають на функції
центральної нервової системи та шлунково-кишковий тракт**

Тема 11. Психотропні лікарські засоби пригнічувальної дії: нейролептики, транквілізатори, седативні

Тема 12. Нейротропні лікарські засоби пригнічувальної дії: гіпнотики, антиконвульсанти, протипаркінсонічні засоби

Тема 13. Психотропні лікарські засоби збуджувальної дії. Психостимулятори. Антидепресанти. Ноотропи

Тема 14. Нейротропні лікарські засоби збуджувальної дії. Аналептики. Актопротектори. Адаптогени

Тема 15. Лікарські засоби, що впливають на функції ШКТ: коректори апетиту, блювотні, проти блювотні, противиразкові, гастропротектори, гепатопротектори, жовчогінні, спазмолітичні засоби, холелітолітики, проносні та вітрогонні лікарські препарати

**Модуль 2. Лікарські засоби, які впливають на функції виконавчих органів, обмін речовин,
систему крові та імунітет. Хіміотерапевтичні засоби**

Змістовий модуль 3. Лікарські засоби, які впливають на функції виконавчих органів

Тема 16. Деконгестанти, протикашльові лікарські засоби, бронхолітики, експекторанти, муколітики, сурфактанти

Тема 17. Серцеві глікозиди та неглікозидні кардіотоніки. Антиаритмічні лікарські засоби

Тема 18. Антиангінальні лікарські засоби: нітровоазодилітатори, блокатори кальцієвих каналів, β -адреноблокатори, коронаролітики, кардіопротектори

Тема 19. Фармакологічна характеристика коректорів порушень мозкового кровообігу. Антиатеросклеротичні препарати

Тема 20. Гіпотензивні лікарські засоби: агоністи імідазолінових рецепторів, α - і β -адреноблокатори, гангліоблокатори, сипатолітики, блокатори кальцієвих каналів, інгібітори АПФ, антагоністи рецепторів ангіотензину II, периферичні вазоділататори тощо

Тема 21. Діуретики. Протиподагричні лікарські засоби. Утеротропні лікарські засоби

**Змістовий модуль 5. Лікарські засоби, які впливають на систему крові, обмін речовин
та імунітет**

Тема 22. Препарати, що впливають на обмін речовин. Вітамінні та вітаміноподібні лікарські засоби

Тема 23. Препарати, що впливають на систему зсідання крові

Тема 24. Регулятори еритропоезу. Фармакологія препаратів заліза. Регулятори лейкопоезу

Тема 25. Препарати з активністю гормонів гіпоталамусу, гіпофізу, епіфізу, щитоподібної, паращитоподібних залоз. Інсуліни. Синтетичні гіпоглікемічні лікарські засоби

Тема 26. Лікарські засоби з активністю гормонів наднирникових та статевих залоз. Контрацептиви. Анаболічні стероїди

Змістовий модуль 6. Хіміотерапевтичні лікарські засоби

Тема 27. Антибластомні лікарські препарати. Отруєння лікарськими засобами. Антидоти. Радіопротектори

Тема 28. Сульфаніламідни. Фторхінолони. Протитуберкульозні ліки

Тема 29. Антибіотики: пеніциліни, цефалоспорини, карбапенеми, монобактами, макроліди, тетрацикліни

Тема 30. Антибіотики різних груп: глікопептиди, аміноглікозиди, лінкозаміди, фосфоміцини, фузидіни, поліміксини, хлорамфеніколи, рифаміцини

Тема 31. Протівірусні, протигрибкові та антигельмінтні лікарські засоби

Тема 32. Антипротозойні та протиспірохетозні лікарські засоби. Антисептики та дезінфектанти

14. Види та форми контролю:

Види та форми контролю:

Поточний контроль: усне опитування, перевірка домашнього завдання, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач.

Контроль змістових модулів: письмова робота, усне опитування, складання тестових завдань.

Семестровий екзамен: відповіді на теоретичні питання, складання тестових завдань.

Форма семестрового контролю: семестровий залік/семестровий диференційований залік, семестровий екзамен.

Умови допуску до контролю змістових модулів: для допуску до контролю змістового модуля 2 необхідна наявність мінімальної кількості балів за теми (заняття) змістового модулю 1, за контроль змістового модулю 1.

Умови допуску до семестрового контролю: поточний рейтинг більше 60 балів, відсутність невідпрацьованих пропусків лабораторних, практичних та семінарських занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

15. Система оцінювання з освітньої компоненти:

Система оцінювання з освітньої компоненти:

Результати семестрового контролю у формі семестрового заліку оцінюються за 100-бальною, недиференційованою шкалою («зараховано», «не зараховано») та за шкалою ECTS.

Результати семестрового контролю у формі семестрового екзамену оцінюються за шкалою ECTS, 100-бальною та чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів (% від кількості балів за модуль - для змістових модулів)
Модуль 1	
Змістовий модуль 1: Загальна фармакологія. Лікарська рецептура - оцінювання тем (1-4 (робота на заняттях 1-4: робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач); - контроль змістового модуля 1 (письмова робота, усне опитування, складання тестових завдань)	30 (30 %)
Змістовий модуль 2: Лікарські засоби, які впливають на функції периферичної нервової системи та нейромедіаторні процеси. Фармакологічні коректори алергії, болю та запалення - оцінювання тем (5-10 (робота на заняттях 5-10: робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач); - контроль змістового модуля 1 (письмова робота, усне опитування, складання тестових завдань)	35 (35 %)
Змістовий модуль 3: Препарати, які впливають на функції ЦНС та ШКТ - оцінювання тем (11-15 (робота на заняттях 11-15: робота	35 (35 %)

на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач); - контроль змістового модуля 1 (письмова робота, усне опитування, складання тестових завдань)	
Семестровий контроль з модуля 1	100
Модуль 2	
Змістовий модуль 4: Лікарські засоби, які впливають на функції виконавчих органів - оцінювання тем (16-21 (робота на заняттях 16-21: робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач); - контроль змістового модуля 1 (письмова робота, усне опитування, складання тестових завдань)	35 (35 %)
Змістовий модуль 5: Лікарські засоби, які впливають на систему крові, обмін речовин та імунітет - оцінювання тем (22-26 (робота на заняттях 22-26: робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач); - контроль змістового модуля 1 (письмова робота, усне опитування, складання тестових завдань)	35 (35 %)
Змістовий модуль 6: Хіміотерапевтичні лікарські засоби - оцінювання тем (27-32 (робота на заняттях 27-32: робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач); - контроль змістового модуля 1 (письмова робота, усне опитування, складання тестових завдань)	30 (30 %)
Семестровий контроль з модуля 2 - екзамен	100

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля

16. Політики освітньої компоненти:

Політика освітньої компоненти («правила гри») визначається вимогами кафедри до здобувача вищої освіти при вивченні освітньої компоненти щодо академічної доброчесності, щодо відвідування занять, щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості, щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій) тощо. В даному пункті зазначаються Положення та інші нормативні документи НФаУ відповідно до яких висуваються вимоги до здобувача вищої освіти при вивченні освітньої компоненти та формується політика кафедри.

Політика щодо академічної доброчесності. Ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення

рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення дисципліни:

<p>Обов'язкова література</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Фармакологія-cito!: Підручник / Під ред. С.М. Дроговоз. - Харків: СІМ, 2018. – 232 с. 2. Фармакологія – наочно (Фармакологія в схемах та малюнках) Навчальний посібник / С.М. Дроговоз, Г.В. Белік, Л.С. Білик та інші. – Харків: Тітул, 2015. – 204 с. 3. Самостійна робота студентів з фармакології: Навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів / С.М. Дроговоз, І.М. Риженко, С.Ю. Штриголь та ін. – Х.: Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2004. – 112 с. 4. Дроговоз С.М.. Щокіна К.Г. Фармакологія на долонях: Довідник. – Харків: СІМ, 2018. – 112 с. 5. Робочий зошит з фармакології / Штриголь С.Ю., Белік Г.В., Бутко Я.О. та ін. – Харків : НФаУ, 2022. – 104 с.
<p>Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дроговоз С. М. Фармакологія на допомогу лікарю, провізору, студенту: Підручник – довідник. – Х.: Видавничий центр “ХАГ”, 2006. - 480 с. 2. Дроговоз С.М. Фармакологія на долонях: Довідник / С.М. Дроговоз, К.Г. Щокіна. – Х., НФаУ, 2009. – 112 с. 3. Джеймс М. Ріттер, Род Флавер, Грем Гендерсон. Фармакологія за Рангом і Дейлом. У 2 томах. Том 1. – Медицина, 2021. – 588 с. 4. Годован В.В. Фармакологія в рисунках і схемах. – Вінниця : Нова книга, 2019. – 464 с. 5. Скакун Н.П., Посохова К.А. Фармакологія. – Укрмедкнига, 2018. – 740 с. 6. Скакун Н.П., Посохова К.А. Основи фармакології з рецептурою. – Укрмедкнига, 2019. – 608 с. 7. Чекман І.С. Фармакологія. – Вінниця : Нова книга, 2017. – 784 с. 8. Фармакологія: підручник / І.В. Нековаль, Т.В. Казанюк. – 10-е видання. – Медицина, 2022. – 552 с. 9. Фармакологія: підручник / І.В. Нековаль, Т.В. Казанюк. — 4-е вид., виправл. — К.: ВСВ «Медицина», 2011.— 520 с.
<p>Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Державна служба України з лікарських засобів // http://dls.gov.ua - Журнал фармакології та фармакотерапії.// www.jpharmacol.com - Журнал ScienceRise: Pharmaceutical Science // http://journals.uran.ua/sr_pharm/about - Журнал Лікарська справа // https://liksprava.com/index.php/journal 2. Баз даних відкритого доступу (https://lib.nuph.edu.ua/news-category/bazi-danikh/). 3. Бази даних Scopus (Elsevier); Web of Science (Clarivate)

	analytics); ScienceDirect; Hinari, AGORA, ARDI, GOALI, OARE на платформі Research; Life; 4. Бібліотека НФаУ // http://nuph.edu.ua/ru/nauchnaya-biblioteka ; E-mail: library@nuph.edu.ua 5. Сайт кафедри фармакології та фармакотерапії НФаУ // http:// pharmacolpharmacother.nuph.edu.ua ; E-mail: pharmacolpharmacother@nuph.edu.ua
Система дистанційного навчання Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=3702

18. Технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти:

1. Типова (примірна) програма дисципліни.
2. Робоча програма навчальної дисципліни.
3. Календарно-тематичні плани лекцій, практичних і семінарських занять.
4. Критерії оцінювання знань і вмінь здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни.
5. Перелік теоретичних питань і завдань для поточного та підсумкового модульного контролю з дисципліни
6. Перелік тестових завдань з дисципліни
7. Пакет білетів для контролю засвоєння змістових модулів (білети, еталони відповідей, критерії оцінювання)
8. Пакет екзаменаційних білетів (критерії оцінювання)
9. Мультимедійні презентації лекцій згідно тематичного плану.
10. Методичні рекомендації до практичних та семінарських занять.
11. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів.
12. Підручники
13. Навчально-методичні практикуми, посібники, атласи, рекомендації
14. Робочі зошити
15. Відеонавчальні матеріали (навчальні фільми, записи експериментів).